

Roineen kirkas vesi on vuosikymmenet kelvannut tamperelaisille. Nyt se halutaan kirkastaa keinotekoisesti Vehoniemenharjulle suunnitellussa tekopohjavesilaitoksessa.

JORMA MÄNTYLÄ

taisiin vasta täysimittaisten imeytysten jälkeen, kun laitos olisi rakennettu. Tällöin olisi tuho jo saatu aikaan."

Vehoniemellä on ihmetelty laitoksen kokoa. Suomen suurin tekopohjavesilaitos toimii Jyväskylän lähellä Laukaassa. Sen tuotanto on 15 000 kuutiometriä vuorokaudessa. Vehoniemelle suunnitellaan moninkertaisesti suurempaa, vaikka imeytysalueet olisivat puolta pienemmät.

"Sadetusalueet, joista osa sijoittuisi natura-alueille, ovat pinta-alaltaan täysin riittämättömät suunnittelulle imeytysmäärille. Sadetusalueiden kasvillisuus ja muu luonnollinen elämä tuhoutuisi täysin", Hakalehto arvioi.

Asukkaat Vehoniemellä sekä Pälkäneellä ovat ympäristön lisäksi huolissaan laitoksen vaikutuksista asutukselle ja tauselämälle. Samoin on ihmetelty tekopohjaveden tarpeellisuutta. Vesipulaa seudulla ei ole, ja Roineen vesi on todettu erittäin hyvälaatuisiksi. Tampereen kaupunki käyttää sitä jo nyt raakavetenä. Kaupungin omassa tutkimuksessa viime huhti-toukokuussa veden laatua keuhuttiin. Veden muuttomuus, hajuttomuus ja kirkkaus saivat kyselyssä kiitosta.

Marja Rassi toimii Pro Vehoniemi-liikkeessä, joka vastustaa hanketta. "Vehoniemessä on ainutlaatuisia kulttuurimaisemaa ja luontoarvoja, joita tahdomme suojella. Tekopohjavesilaitos on turha investointi, koska sen hyödyt ovat marginaaliset suuriin haittoihin verrattuna. Sitä paitsi laitokselle on ympäristövaikutuksiltaan hellävaraisempi vaihtoehto, joka jättäisi Vehoniemenharjun, kylän rannat ja pelot rauhaan, kuluttaisi puolet vähemmän energiaa ja olisi taloudellisesti edullisempi", Rassi sanoo.

Hankkeesta on tehty useita valituksia, jotka ovat lausuntokierroksella muun muassa ympäristöministeriössä. Koska valitusten käsittely on kesken, tekopohjavesilaitoksen rakentamista ei voida aloittaa ainakaan ennen vuotta 2010.

Myc Alastaron Virtsankankaalla kiistellään tekopohjavesilaitoksen rakentamisesta naturakohteeseen.

Korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) ennakkopäätös natura-alueella toimimisesta saatiin syyskuussa: KHO antoi Salon kaupungille sekä Halikon ja Perttelin kunnille luvan ottaa pohjavettä Kiikalanharjun natura-alueelta Somerolta. Lupaehdot ovat kuitenkin erittäin ankarat: Vedenoton määrää pienennettiin huomattavasti, lupa on määräaikainen ja toimia seurataan ja raportoidaan tarkasti. Samankaltaisten ehtojen soveltaminen Vehoniemelle tuottaisi luvan korkeintaan hyvin pienelle laitokselle, ja sellaisesta Tavase Oy on ilmoittanut luopuvansa.

JORMA MÄNTYLÄ

Saako natura-alueelle rakentaa vesilaitoksen?

Kangasalan Vehoniemenharju on uhattuna jättiläismäisen tekopohjavesilaitoksen takia. Maailman suurimpiin kuuluvaa laitosta suunnitellaan natura-alueelle. Kangasalan harjuista tuli kansallinen monumentti, kun **Zacharias Topelius** ihaili niitä 1800-luvulla saaden innostuksen isänmaallisiin runoihinsa.

Laitosta suunnittelee Tavase Oy, jossa määräysvalta on Tampereen kaupungilla. Tavoitteena on pumpata vuorokaudessa 72 000-92 000 kuutiometriä Roineen vettä Vehoniemen-Isokankaan harjulle Kangasalan ja Pälkäneen rajalla.

Vesi suihkutettaisiin keinotekoisena sateena putkistojen avulla harjun rinteille sadetusalueilla ja otettaisiin ulos kaivokentillä. Niiltä vesi johdettaisiin Tampereelle Roineen pohjaan opotettavaa putkea pitkin. Roineen Hiedanperään pitäisi rakentaa massiivinen pumppaamo. Lisäksi imeytys- ja kaivoalueille tulisi teitä ja rakennuksia, joista osa ympäröitäisiin teräsidoin. Kangasalan puolella kaikki tapahtuisi natura-alueella. Maa-alueet on uhattu pakkolunastaa, jos niitä ei myydä vapaaehtoisesti.

Vehoniemellä tavataan useita harjun ainutlaatuisia kasvi- ja eläinlajeja. Vuosia kestävä keinotekoinen sade muuttaisi elinympäristöä peruuttamattomasti. Suunnitelman röyhkeys ja piittaamatto-

■ Kalle Hakalehto.

JORMA MÄNTYLÄ

■ Vuonteen tekopohjavesilaitos Laukaassa.

JORMA MÄNTYLÄ

■ Pro Vehoniemi-liikkeen Marja Rassi vastustaa hanketta.

JORMA MÄNTYLÄ

uus luontoarvoista on synnyttänyt Kangasalle ja Pälkäneelle laitosta vastustavat kansanliikkeet. Pälkäneellä Tavasea on kritisoinut tekniikan tohtori **Kalle Hakalehto**. Hän kysyy, onko natura-alueella merkitystä, jos hanke toteutuu:

"Tekopohjavesilaitosta suunnitellaan natura- ja luonnonsuojelualueille. Pohjoismaiden merkittävin tervaleppäkorpi Keiniänrannassa eliöstöineen ja kasvillisuukseen muuttuisi peruuttamattomasti, koska se on erittäin herkkä pohjaveden vaihteluille. Tavase Oy ei tutkimusvaiheessaan harjun pohjavettä kierrätäessään hallinnut pohjavesimuutoksia. Käytetty virtausmallinnus ei moniaineksissa harjussa toimi. Tarvittava tieto saa-